

ROZDZIAŁ III WYBÓR FORMY PRAWNEJ

Firma może mieć status osoby fizycznej lub osoby prawnej.

Osobowość prawną mają spółki uregulowane w Kodeksie spółek handlowych (stąd ich nazwa - spółki handlowe) - są to spółki: partnerska, komandytowa, komandytowo-akcyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i spółka akcyjna. Te podmioty muszą być zgłaszane do Krajowego Rejestru Sądowego. Na gruncie podatkowym ich działalność reguluje ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych i ustawa o rachunkowości. Spółki te muszą prowadzić księgi rachunkowe.

Na potrzeby tego opracowania skoncentrujemy się na omówieniu najpopularniejszych z punktu widzenia małego i średniego przedsiębiorcy form prawnych, w jakich można prowadzić działalność gospodarczą. Spółki takie jak akcyjna czy komandytowo-akcyjna zostaną pominięte, z uwagi na ich skomplikowaną konstrukcję prawną i konieczność zaangażowania znacznego kapitału już przy zakładaniu działalności.

1. Jednoosobowa działalność gospodarcza

Firmę może prowadzić osoba fizyczna - przedsiębiorca. Decydując się na jednoosobową działalność gospodarczą należy uzyskać wpis do ewidencji działalności gospodarczej.

2. Spółka cywilna

Ta forma prawna jest korzystna dla niewielkich przedsięwzięć, najwyżej kilku osób. Spółka cywilna nie jest podmiotem prawa, tylko umową, nie ma osobowości prawnej. Taki kontrakt powinien być sporządzony na piśmie, nie jest tu obowiązkowa forma notarialna. Spółki cywilnej nie zgłasza się do KRS ani nie powiadamia się o jej powstaniu. Każdy wspólnik osobno - jako osoba fizyczna - musi zgłosić rozpoczęcie działalności gospodarczej we właściwym urzędzie gminy (albo w sądzie rejestrowym, jeśli spółkę cywilną zawiązują przedsiębiorcy wpisani do rejestru).

Zaletami spółki cywilnej są proste zasady organizacji, nieskomplikowane procedury funkcjonowania oraz niewielkie koszty założenia. Za wadę można uznać osobistą odpowiedzialność wspólników za zobowiązania spółki.

3. Spółka komandytowa

Spółkę komandytową należy zgłosić w sądzie rejestrowym, wypełniając formularz KRS-W1 wraz z załącznikami - umową spółki i wzorami podpisów osób upoważnionych do jej reprezentowania.

W spółce komandytowej występują dwa rodzaje wspólników:

► komplementariusze - oni odpowiadają za zobowiązania spółki bez ograniczeń.

► komandytariusze - odpowiadają za zobowiązania spółki do wysokości sumy komandytowej, czyli określonej w umowie spółki kwoty. Jednocześnie komandytariusz odpowiada za zobowiązania spółki tylko do wysokości wniesionego wkładu. Komandytariusze nie prowadzą spraw spółki i nie mogą jej reprezentować.

4. Spółka jawna

To spółka będąca podmiotem niezależnym od tworzących ją wspólników, nie posiada jednak osobowości prawnej, choć ma tzw. zdolność prawną, co oznacza, że może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania w imieniu własnym, a nie wspólników.

Spółkę jawną należy zgłosić do KRS, dołączając do formularza umowę spółki.

Za zobowiązania spółki odpowiadają wszyscy wspólnicy całym swoim majątkiem, ale tylko w sytuacji, gdy wierzyciel nie może się zaspokoić z majątku spółki. Spółka jawna jest prosta w organizacji - umowę można podpisać bez udziału notariusza, nieskomplikowane są procedury jej funkcjonowania i niewielkie koszty założenia.

ZOB. ZAŁĄCZNIK 1

Formularz KRS-W1

5. Spółka partnerska

Prawo założenia i działania w formie spółki partnerskiej przysługuje tylko określonym grupom zawodowym. Są to: adwokaci, aptekarze, architekci, inżynierowie budownictwa, biegli rewidenci, brokerzy ubezpieczeniowi, doradcy podatkowi, maklerzy papierów wartościowych, doradcy inwestycyjni, księgowi, lekarze, dentyści, weterynarze, notariusze, pielęgniarki, położne, radcowie prawni, rzecznicy patentowi, rzeczoznawcy majątkowi, tłumacze przysięgli.

Umowa spółki partnerskiej powinna być zawarta na piśmie pod rygorem nieważności (do 7 stycznia 2009 r. wymagana była forma aktu notarialnego). Spółkę należy zgłosić w sądzie rejestrowym na formularzu KRS-W1. Do zgłoszenia należy dołączyć - umowę spółki, wzory podpisów osób upoważnionych do reprezentowania spółki i uprawnienia partnerów do wykonywania wolnego zawodu.

Wspólnicy spółki partnerskiej to partnerzy. Odpowiadają oni za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem, ale dopiero wtedy, gdy wierzyciel nie może zaspokoić swojego długu z majątku spółki. Charakterystycznym elementem tej spółki jest to, że partner nie odpowiada za zobowiązania spółki, które powstały w związku z wykonywaniem w spółce wolnego zawodu przez pozostałych partnerów lub ich podwładnych.

W spółce partnerskiej można powołać zarząd - wtedy prowadzeniem spraw spółki zajmują się członkowie zarządu, zaś pozostali partnerzy są z tego zwolnieni.

6. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Aby założyć tę spółkę, w pierwszej kolejności należy zawrzeć umowę spółki (przy jednoosobowej - sporządzić akt założycielski), wnieść wkłady na pokrycie kapitału zakładowego (minimum 5.000 zł), powołać organy spółki (zarząd, w pewnych przypadkach radę nadzorczą lub komisję rewizyjną) i wreszcie zarejestrować się w KRS na formularzu KRS-W3 z załączonymi dokumentami: umową spółki, dowodem powołania i składem organów, poświadczony notarialnie podpisy członków zarządu, podpisaną przez wszystkich wspólników listę wspólników, oświadczenie wszystkich członków zarządu, że wkłady na pokrycie kapitału zakładowego zostały wniesione w całości przez wszystkich wspólników.

Zaletą zawiązania spółki z o.o. jest brak odpowiedzialności własnym majątkiem za zobowiązania spółki i możliwość powierzenia zarządzania spółki profesjonalistom.

1 stycznia 2012 r. wprowadzony został nowy, alternatywny sposób tworzenia spółek z ograniczoną odpowiedzialnością - tzw. tryb S24. Umożliwia on zakładanie tych podmiotów przy wykorzystaniu specjalnego wzorca umowy. Nowy tryb tworzenia i rejestracji dotyczy wyłącznie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością jako najczęściej występującego typu spółek handlowych w Polsce. Zgodnie z nowymi przepisami, umowa spółki z ograniczoną odpowiedzialnością może być również zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością udostępnianego w systemie teleinformatycznym (wzorzec umowy). Zawarcie umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przy wykorzystaniu wzorca umowy wymaga wypełnienia formularza umowy zawartego w systemie teleinformatycznym i opatrzenia umowy podpisem elektronicznym. Umowa taka zawarta jest po wprowadzeniu do systemu teleinformatycznego wszystkich danych koniecznych do jej zawarcia i z chwilą opatrzenia ich podpisem elektronicznym. Wśród korzyści z uruchomienia tej usługi należy wymienić przede wszystkim brak kosztów notarialnych

- system umożliwia podpisanie umowy spółki w różnych wariantach bez udziału notariusza.

Wzorzec jest publikowany w systemie teleinformatycznym (w Internecie)

- na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości. Podanie takiego szablonu jest konieczne, ponieważ nowe przepisy dopuszczają jednocześnie rezygnację z obowiązku stosowania formy aktu notarialnego dla umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Natomiast zmiana umowy spółki z o.o. już utworzonej przy wykorzystaniu wzorca umowy jest możliwa po zarejestrowaniu spółki i wymaga formy aktu notarialnego.

Wspólnicy, decydujący się na określony wzorzec, muszą przyjąć go w całości, bez dokonywania w nim jakichkolwiek zmian.

Ważność umowy wymaga złożenia przez wspólników podpisów elektronicznych. Dopuszcza się ich zwykłą formę, ale nie wyklucza kwalifikowanej, tzw. bezpiecznej. Tak samo należy sygnować wnioski rejestrowe, które też są udostępnione w systemie elektronicznym, podobnie jak listy wspólników. Dokumenty te można także przesłać do sądu rejestrowego przez Internet, a wniosek o rejestrację spółki z ograniczoną odpowiedzialnością utworzonej przy wykorzystaniu wzorca umowy sąd rejestrowy rozpoznaje w terminie jednego dnia od daty jego wpływu (stąd nazwa potoczna tego trybu: S24).

Umowa będzie zawarta po wprowadzeniu wszystkich koniecznych danych 1po opatrzeniu jej podpisem elektronicznym.

Dla zapewnienia pewności obrotu przewiduje się, że **pokrycie kapitału zakładowego** w spółkach z o.o. tworzonych w uproszczonym trybie następować ma wyłącznie poprzez wpłacenie przez partnerów stosownych kwot pieniężnych. Posłużenie się aportem będzie dopuszczalne dopiero po wpisaniu danego podmiotu do rejestru. Zarząd danego podmiotu gospodarczego w ciągu 7 dni od jego rejestracji musi wydać oświadczenie. Nie jest więc konieczny bezpieczny podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

potwierdzające pokrycie kapitału założycielskiego. Zakłada się przy tym, że spełnienie wymogów finansowych odbywa się za pośrednictwem e-konta. Wniesienie wkładów pieniężnych przez wszystkich wspólników w całości powinno zatem nastąpić w terminie 7 dni od dnia wpisu do rejestru przedsiębiorców w KRS; jest to odejście od obowiązku pokrycia kapitału zakładowego przed złożeniem wniosku o zarejestrowanie spółki.

Zmiany nastąpiły także w przepisach ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, z których najistotniejsze regulują kwestie: przekazywania dokumentów dotyczących zawiązania i zgłoszenia spółki z o.o., sporządzonych w systemie teleinformatycznym, do elektronicznego katalogu dokumentów spółek oraz trybu i sposobu składania wniosku o dokonanie wpisu spółki S24 do KRS. Ułatwi to pozyskiwanie informacji o takiej spółce, a ponadto uwolni sądy rejestrowe od obowiązku sporządzania skanu dokumentów złożonych do akt rejestrowych w postaci papierowej. Nowa regulacja wyklucza możliwość zwolnienia z obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego spółki z o.o. utworzonej przy wykorzystaniu wzorca umowy.

Do zgłoszenia spółki z o.o. trzeba dołączyć, sporządzone na specjalnie przygotowanych formularzach:

- 1)umowę spółki opatrzoną podpisem elektronicznym,
- 2)listę wspólników z podaniem nazwiska i imienia lub firmy (nazwy) oraz liczby i wartości nominalnej udziałów każdego z nich, opatrzoną przez wszystkich członków zarządu podpisem elektronicznym,
- 3)oświadczenie wszystkich członków zarządu opatrzone podpisem elektronicznym, że wkłady pieniężne na pokrycie kapitału zakładowego zostały przez wszystkich wspólników w całości wniesione, chyba że nastąpi to po założeniu spółki.

W terminie 7 dni od rejestracji spółki jej zarząd zobowiązany będzie złożyć do sądu rejestrowego:

- 1)oświadczenie wszystkich członków zarządu, że wkłady pieniężne na pokrycie kapitału zakładowego zostały przez wszystkich wspólników w całości wniesione, jeśli oświadczenie takie nie zostało dołączone do zgłoszenia spółki,
- 2)złożone wobec sądu albo poświadczony notarialnie wzory podpisów członków zarządu.

W toku postępowania rejestracyjnego doręczenie orzeczeń i pism sądowych dokonywane będzie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie rejestrowe.

Ułatwienia te (tryb 24) wprowadziła **ustawa z 1 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw**. Uchyla ona obowiązek wykorzystania w procesie rejestracji spółki z o.o. utworzonej przy wykorzystaniu wzorca umowy z instytucji tzw. „jednego okienka”, ponieważ w praktyce wydłuża on łączny czas rejestracji podmiotu w KRS i pozostałych urzędach. Nowelizacja wyklucza zwolnienia z opłat sądowych przy rejestrowaniu spółek powstałych z wykorzystaniem wzorca umowy. Można się o nie ubiegać jedynie w razie skorzystania ze zwykłych, dotychczasowych procedur.